

OTKRIĆE PODVODNIM ISTRAŽIVANJEM POTVRĐENO DA JE OLUPINA PRONAĐENA IZMEĐU VISA I HVARA DOISTA SLAVNA AUSTROUGARSKA FREGATA

Prvi snimci ratnog broda 'GRAF RADETZKY' od katastrofe prije 145 godina

PIŠE DENIS KRNIĆ
 SNIMILI DRAŽEN GORIČKI I ALEKS KVARANTAN

U potrebu vojne tehnike lovca mina HRM-a "Korčula" utvrđeno je da ostaci broda pronađeni početkom godine na 90 metara dubine kod otoka Visa doista pripadaju jednom od najpoznatijih austrougarskih ratnih brodova, fregati "Graf Radetzky", potonuloj 1869. godine.

Lovac mina "Korčula" obavio je višeslojno skeniranje dna, prigodom kojeg su pronađeni ostaci olupine, čime je potvrđena učinkovitost vojne tehnike u civilne svrhe. Nakon označavanja točne lokacije, tehnički ronionci **Dražen Gorički**, **Aleks Kvarantan**, **Uroš Jelić** i **Neven Lukas** s broda SB-73 "Faust Vrančić" zaronili su do olupine i obavili foto i videosnimanje. Nakon ronjenja, koje je trajalo 180 minuta, analizirani su prikupljeni podaci koji potvrđuju da je riječ o ostacima potonule fregate.

Stručni tim

Akcijom je osobno zapovijedao komodor **Marin Stošić**, zapovjednik Obalne straže. U provođenju i koordinaciji akcije sudjelovali su kapetan fregate **Mario Badrov**, **Saša Denegri** iz splitskoga Konzervatorskog odjela i član Stručnog tijela Središnje koordinacije za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru, **Jurica Bezak** iz Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda, te cjelokupne posade "Korčule" i "Fausta Vrančića".

Brod "Graf Radetzky" najviše je poznat po sudjelovanju u znamenitoj pomorskoj bitki koja se odvijala 1866. u blizini Visa. U njoj su se sukobile mornarice Habsburške Monarhije i Kraljevine Italije. Bitka je završila austrijskom pobjedom. To je bila prva velika pomorska bitka u kojoj su sudjelovali oklopljeni brodovi i brodovi na parni pogon. To je bila jedna od posljednjih, ako ne i posljednja bitka koja je koristila probijanje broda kljunom kao ratnu taktiku. Fregata "Graf Radetzky" bila je jedan od najpoznatijih brodova velike austrougarske flote.

Otkriće njezine olupine, za koju se znalo da je potonula 1869. godine negdje između otoka Visa i Hvara, prijavio je početkom godine viški ronilac **Robert Atanasov**. Da je riječ o povijesno značajnoj olupini, sada je i potvrđeno.

340 poginulih

Austrougarska trojarbolna fregata "Graf Radetzky" izgrađena je 1854. u brodogradilištu "Notham" u Velikoj Britaniji. Brod je dužine 58,5 metara i širine 12,5 metara. Osim jedra imao je i elisu pogonjenu parnim strojem snage 300 KS. Nosio je 41 top različitih kalibara. Sudjelovao je u bitki kod Helgolanda 1864. i u Viškoj bitki 1866. nakon koje je sudjelovao u misijama na Levantu i Jadranu.

Međutim, 20. veljače 1869., oko 10 sati, iznenadna eksplozija skladišta baruta i granata prekinula je zauvijek plovidbu te austrijske ratne fregate. Brod se, prema povijesnim izvorima, propeo, a zatim je u nekoliko minuta krmom potonuo u dubine. Od 363 člana posade, većinom Dalmatinaca, spasila su se samo 23. Uzrok eksplozije ostao je obavijen velom tajne.

U akciji su sudjelovali brodovi HRM-a "Korčula" i "Faust Vrančić". Nakon označavanja točne lokacije, tehnički ronionci **Dražen Gorički**, **Aleks Kvarantan**, **Uroš Jelić** i **Neven Lukas** zaronili su do olupine i u 180 minuta obavili foto i videosnimanje

Pomno je istražen svaki djelić ostataka 'Grafa Radetzky'

Jedan od topova s fregate, na kojoj ih je bilo 41

'Tlocrt' olupine iz perspektive ronilaca koji joj prilaze